

Життя & ТАБОРИ

ЩОДЕННИК

Рік III.

Рівні - Неділя, 20.4.47 - Італія

Ч. 84/266/

Зенон Целенський

ЗА ДРУЗЬОУ І ПРИЯТЕЛІВ

Одним з наймогутніших, позитивних духових чинників життя є приязнь. Це цемент, який в'яже як в індивідуальному, так і в суспільному житті багато більше, ніж це собі звичайно усвідомлюємо. Без існування в'яжучої сили цього цементу людське, особливо ж суспільне життя, було б практично неможливе. Без означеного мінімуму взаємного приязного відношення, людські стосунки перетворилися б в арифметичну вислідну взаємно устійлених інтересів, або, ще гірше, в джунглі, де про суму людських взаємин вирішувало б виключно право інтелігентнішого і сильнішого. Либонь не розминемося з правдою, ставлючи тезу, що людські стосунки між собою є тим міцніші і плідніші, і люди самі по собі стають кращі й досконаліші, чим більше між ними взаємної доброзичливості і приязні. Люди а не може жити самотньо. Чим більше вона має друзів і приятелів, чим більше вона інших наділяє своєю приязню й сама її сприймає, тим індивідуально і суспільно міцніша. Найміцніші, найважчі до зламання, найбільш ввідримливі у всяких катастрофах і нещастях є ті суспільства, які вміють найкраще плекати у своєму середовищі настрій і дух взаємної приязні. Всякого роду збірна солідарність лиш до деякої міри може втриматися засадою інтересу: дай, щоб тобі було дано. Крім того, ніяка т.зв. "залізна дисципліна" не є врешті-решт спроможна втримати означені організації й суспільства вкупі; спортова дружина, сотня на фронті, класа у суспільній боротьбі, нація в історичному поході - всі вони черпають свою властиву силу з більш чи менш розвинутого духа взаємної приязні. Кожен ланцюг є лиш настільки сильний, наскільки сильне його найслабше звено; цим звеном, яке в'яже й остаточно вирішує про силу і витривалість всякого роду людських спільнот, є їхня солідарність, побудована на елементі суспільної приязні.

Це звено є в нашому національному житті дуже слабе; одно з найслабших. Українці самі по собі не лихі люди. Мають вони в собі і багато природної доброти, прихильності й доброзичливості. Вони не мають у собі горстокости, не люблять панувати для т.зв. "розкоші панування", не люблять знучатися. Назагал, люблять бачити своє оточення задовленим і щасливим. Отже, були б властиві всі предиспозиції для того, щоб вміти розвивати і плекати в нас культуру приязні. А, проте, так не є. З усіх позитивних душевних вартостей в нас ще найменше уваги й піклування приділяється цьому елементові. Ми не розвиваємо якслід ні між собою, ні у стосунках назовні, чогось вартісної культури приязні; ми, або взагалі не маємо, або маємо мало особистих приятелів, не вміємо собі робити приятелів, поглиблювати наші приязні і зберігати їх. У висліді, це дуже від'ємно відбивається як на наших особистих, так і на суспільних, а також міжнародно-політичних стосунках.

В цій перспективі стосунки з нашими власними національними і чужонаціональними ближніми обмежуються звичайно до категорії т.зв. "доброго знайомства". Але приязнь є щось більше, ніж тільки

це "добре знайомство". Приязнь — це зацікавленість, яка вимагає того, щоб її свідомо плекати. Але саме з огляду на це часом немає ні достатнього зацікавлення, ні терпеливості. "Добре знайомство" триває в нас, звичайно, лиш доти, доки об'єкт того знайомства "під рукою"; надто часто застосовуємо в наших товариських вза-
в'язках засаду: "що з очей, те й з мислі". Тимчасом культура приязні вимагає постійної уваги, зацікавлення, приймання участі в усіх долях і не долях життя ближнього, обдарованої нашою сим-
патією людини.

Про слабкість цього звена в наших міжлюдських стосунках свідчить багатомовно факт органічної відрази наших земляків до товариського листування. Кілька тижнів розлуки вистарчає, щоб між "приятелями", які себе такими вважали цілими роками, пере-
рвався всякий зв'язок, іноді й на ціле життя. Наша література майже не знає двох родів публікацій: мемуаристики і листування. Опубліковані в нас листування між навіть найблизшими людьми.
Ми, які вважалися "добрими знайомими" і "приятелями", можна по-
рахувати на пальцях однієї руки. Раз людина зішла з очей, за-
вмирає відразу й бажання далі продовжувати взаємний духовий зв'язок, ділитися своїми спостереженнями, переживаннями, об-
мінюватися думками. Звено приязні рветься на необхідності —
сісти і писати. В цьому відношенні українська державна пошта напевно /і чого це!/ не буде робити на своїх земляках добрих ін-
тересів. Наскільки мене пам'ять не підводить, пригадую статис-
тику одного з перетворених років, яка каже, що німець пише пе-
ресічно щось 47, англієць 43, американець 36, француз 29, чех
— 17, поляк — 5 листів щороку. Ми напевно пересічно ще більше,
ніж це найменше число. Звість зв'язків і підтримуваних знайомств
є непомітним мірлом здатності до свідомої, витривалої приязні.

Іншим таким мірлом є культура подарунків. Насаль, чесно-
та дуже мало розвинута і мало плекається в нашому суспільстві.
Ми подавали недавно в "УТ" маленьку замітку, що з приводу Різд-
вяних свят американці закупили й роздали між собою цього року
на 5,5 мільярдів доларів подарунків. Можна сказати: "це є ба-
гата нація і може собі на це дозволити." Проте, тут не в багатст-
ві справа, а в духові, який лежить в основі тієї ж звичайності.
Німці розчавлені війною і збіднілі. Але ж, не дивлячись на це,
можна з певністю твердити, що на світі традиційний "Крісткінд"
обдаровували себе чим могли — хай це буде тільки цукорничка
для цигарок, чи калентарець під Новий Рік. Вирішувє не вартість
дарунку, а бажання виявити другій людині свою приязнь, пам'ять,
доброчинність. При чому треба сказати, що німці не славляться
йменням надто приязних людей між собою. У нас цим привілеєм
втішаються раз у рік в найкращому разі тільки діти на св. Ми-
колая; старші між собою цих "дурниць" майже не знають.

Ця справа сягає значно глибше, ніж на перший погляд
здається. Якщо література якогось народу є дзеркалом його ду-
ховості і звичайності, то, треба сказати, що елемент приязні
не майшов у нашій літературі позитивного віддзеркалення. Сто-
сується це особливо з нашої сучасності. Наскільки знаю, жоден
з наших визначних письменників не зробив цієї теми центральною
справою якоїсь своєї повісті, чи поеми. "Побратими" Андрія Чай-
ковського лиш дуже рудиментарно підхоплюють цю тему. Проте, в
нас немає своїх урівноважених відповідників Ахілля і Патрокля,
Ореста і Піладеса, немає "Дуравлів Ібікуса". Ледви чи відомий
багатом нашим землякам "Делій" Ціцерона, клясичний твір світо-
вої літератури про змисл і значення приязні, і разом з тим, фі-
лософський неак у її честь, або також цього самого характеру
твір — Платонів "Крітон". Любов, еротика, ненависть, зависть,
амбіції — це як-так знаходять своє тематичне літературне від-
дзеркалення, але приязнь майже ніколи. А все ж, колись, наші
предки були злібні плекати й високо цінити цю чесноту, підтри-
муючи звичай побратимства, яке зв'язало на добро і зло, на смерть
і життя — аж до останнього віддиху.

Іншим віддзеркаленням і мірою слабости цього звена є стан і рівень нашої сучасної товариської культури. Під цим треба розуміти щось більше, ніж тільки "гладкість та укладність" чисто зовнішніх форм. Йдеться про плекання товариськості, як одної з основних форм звичаєвих людських взаємин; її основою знову ж є голов-но приязнь. Не її немає, там ніяка глибока вартісніша тієї назви товариська культура неможлива. Назває, українці /принаймні сучас-ної доби/ мало себе відвідують; не люблять заходити до когось і не люблять приймати в себе. Під "прийняттям", якщо вже воно реалізується, люблять не знати кому й для чого потрібну варварську "виставність", яка багато коштує і не дає тих ефектів, які є влас-тивим змістом і призначенням відвідин: бачити себе, довідатися взаємно про новини про себе, поділитися думками, досвідом, дати собі взаємно свідомість і почуття спільності і різноманітної зв'язаности. Англо-саси, французи, німці, найбільш цивілізовані нації світу не уявляють собі життя без їхнього "візиту", чи "бе-зуху". Плекаючи культуру відвідин, вони їх завжди тримають мате-ріально на рівні адекватному з реальними фінансовими спроможностя-ми господарів; у нас цю культуру вбивають так само претенсії гос-тей, як і фальшиво зрозуміла "гостинність" господарів. Багато на-ших домів боїться відвідин, бо вважають, що не можуть "відповід-но поставитися", а багато відвідувачів приходить до знайомих з традиційною пресумпцією, що їх "відповідно вгостять". Наслідок та-кої традиційної пресумпцією, що їх "відповідно вгостять". Наслідок та-кої, що люди в нас приватно майже не сходяться. В нас мало украї-нських "домів". Зокрема в Західній Україні підмінкою товариських зустрічей і плекання товариської "культури" - була каварня.

Це має дуже далекоїдучі і важкі наслідки. За браком цього цементу товариськості і приязні, при умовленій цим внутрішній розсираності громадянства, немає ні форм, ні місць, де люди мог-ли б з собою зустрічатися, ближче себе пізнавати, оцінювати себе з доброї сторони, бачити також свої позитиви. Наше громадське і політичне життя було б багато здоровіше, цупкіше, більш консолідоване, а разом з тим, більш витривале на всякі зовнішні напас-ті й атаки, якби в нас люди жили більш товариським життям. Скіль-ки непорозумінь, скільки підозрінь, скільки взаємних обвинуваче-нь можна б уникнути, коли б безліч наших людей, не раз найбільш пе-редових, у всіх таборах, у всіх групах і партіях, мали волю спра-ді бути тією "спільнотою", про яку стільки пишеться і говориться. Єдиним тривалим фундаментом цієї спільности може бути тільки по-чуття й атмосфера приязні; ні "сума інтересів", ні "залізна дис-ципліна" цього суспільного цементу не заступають. Вся незломна, справді так могутня сила англо-саських держав та імперій полягає саме в цьому психологічному цементі; це суспільности, які не тільки відмовляються себе втруті ненавидіти, але більше того, у без-конечних формах і варіантах у всьому торкають атмосфери солідар-ности і приязні.

Те, що стосується до наших стосунків всередині, має свій відповідник і до стосунків назовні. Так само, як самі між собою, не вміємо собі робити й зберігати приятелів і назовні. Чому не маємо приятелів у світі, поза Україною? Не обманюймо себе. Ми їх не маємо. Про який народ можемо з повним оправданням сказати, що є нашим добрим і вірним союзником? Про якого великого держав-ного мумла сучасности можемо сказати, що він є вірним і переконан-ним заступником нашої справи? Не маємо їх тому, що за ці приязні не дбаємо, не робимо їх, не підтримуємо. Наша пропаганда ширення доброго імені українців, боротьба за визнання справедливости і слушности нашої справи починається від кожного з нас особисто; ніяка організаційна "пропагандивна референтура", ніякі брошури і листівки, ніякі статті "пролісовані" в тій чи іншій газеті не дадуть того, що дасть і мусть дати особиста постава та свідоме дія кожного з нас. Змісл нашої пропанди заборочено мусть у першу чергу полягати на сумі цих особистих взаємин, що їх змо-жемо і зуміємо нав'язати з чужинецьким довкіллям. Але підставою

цих вза-мин може бути і мусить бути тільки вміння жити приязно і з'єднувати собі приятелів.

Але на цьому відтинку маємо дуже мало втішні досвіди. Ми не перша еміграція у великому світі. Одну ми вже мали після першої світової війни. Ефект довголітнього перебування тисяч, ба й десятиків тисяч наших людей за межами Рідної Землі є з того погляду більше, ніж мізерний. Ця перша еміграція було одне українське гетто. Тепер є всі підстави боятися, що твориться друге. Скільки серйозних знайомств, приязні, зв'язків можемо назвати у висліді нашої першої еміграції? На чужинецьких високих школах студіювали тисячі наших студентів. Скільки з них зберегло й розвинуло знайомства з своїми чужинецькими колегами й колежками? Із студентів ці чужинці поробилися громадянами, позаймали пости, діють так, чи інакше на різноманітних постах серед чужинецьких суспільностей. Ледви чи є багато таких з-поміж цих тисяч наших земляків, які підтримували б ці знайомства з молодих літ, які переписувалися б між собою, тримали зв'язок. Ми мали за кордонами нашу професуру. Яка сума знайомств з чужинецьким науковим світом? Скільки наших учених і професорів стало членами, кореспондентами чужих академій і інших наукових інститутів і заведень? Ми були учасниками з'їзді Міжпарламентарної Унії, зустрічалися з десятками й сотнями чужинецьких політиків і парламентаристів. Що залишилося з цього по сьогодні? Це неправда, що неможливо тримати зв'язків з чужинцями. Але їх треба х о т і т и тримати і плекати; приязнь є щось, що вимагає постійного підсилювання і підтримки. Але саме це є те слабе звено в ланцюзі, на якому рветься в нас якісно-суспільне життя так само в середині, як і назовні.

Безумовно, що є й об'єктивні причини того, що не маємо у світі приятелів. Не можемо їх мати серед народів, з якими стоїмо в боротьбі за нашу землю. Поза ними, українська справа псує багато плечів і проєктів серед тих великих і малих потуг сучасного світу, які по останній страшній війні хотіли б спокую і замирення і не хочуть ризикувати тією гансою, через висунення дразливої, невідповідної і «несвоєчасної» української справи. Об'єктивні умови для старшення нашої проблеми у світі справді не є сприятливі. А, проте, можна і при тих умовах робити і зробити дуже багато. Ми в такому положенні, що з нашою справою ми мусимо йти до людей і не чекати, що вони прийдуть до нас. Ми не десь заворожена царівна, за прихильність якої різні царевичі і королевичі мусили б забігати. Також у приязні існує закон взаємності: приязнь — за приязнь. Щоб цю приязнь світу мати, треба її здобути. Але це й саме те свійство, яке найтак само у внутрішніх взаєминах між нами самими, як і назовні, так важко дається.

Як було сказано, природа української людини має всі внутрішні предиспозиції для того, щоб розвинути в собі свійство приязні, доброзичливості, солідарності. Ми не є по натурі лихі люди; з багато дечому навіть кращі, ніж нам самим це здається. Якщо йдеться про проблему побудови нашої внутрішньої спаяності і сили і так само важливу проблему здобування для нашої справи симпатій чужого світу, мусимо так само у внутрішніх взаєминах, як і назовні, вийти з нашого індивідуального, чи гуртового гетта — і здобувати світ. Щого не здобувається тільки насильством, ненавистю, фізичним завоюванням. Не менш могутні, і завжди тривкіші є ті завоювання, яких робиться серцем, приязню, добротою і зчливістю — і тією зброєю мусимо навчитися володіти.

/"Українська Трибуна"/

Сотник ЗАЛЕСЬКИЙ

9. квітня минуло два роки від дня славної смерті нашого найкращого старшини та вірного боєвого друга, сот. О. Залеського. Сам він - уроженець Східних Земель - був загальнолюблений та пошанований старшинами, як і стрілецьством.

Цей коротенький спомин хай буде китицею на його могилу.

Автор.

Дивізія, що існувала вже довше, як 8 місяців, мала в Н. допколюватися, озброїтися, щоб з-часом поїхати на фронт. Невідрадний стан поступово поправлявся, нові підстаршини принесли з собою "дринг". Оживились сотні, курені й полки. Дивізія напружувала у великій свої сили і ждала виїзду на фронт.

Я був тоді в 31.полку. Одного разу поширилась у нас вістка, що до нашого полка приділено сотн. Залеського. Мої друзі-підстаршини висловлювалися про його з великим захопленням; їм подобався кожний рух його волеюючої постаті та його військовоє знання. Я тільки часом бачив його в кружі інших старшин. Короткий час він був командиром куреня. Одного разу нам командир полка проводив з усіма старшинами та командантами чот теренові вправи. На них був теж призначений сотн. Залеський. Він брав живу участь в часі виміни думок на тему оборони. Завжди був уважний до кожної розмови на військовій темі й готовий до останнього боронити факторами аргументами свої погляди.

Прийшов час виїзду Дивізії на фронт. З нею, як командир сотні, поїхав і сотн. Залеський. Після знаних подій під Бродами Дивізія почала збиратись наново у старому місці школи. Ми нетерпеливо ждали на сотн. Залеського, який відзначився на фронті своєю холоднокрівністю та боєвим духом. Однак він не приїжджав, бо керував будовою фронтоних укріплень на захід від Кракова.

Ми вже добре "розгосподарились" у Словаччині, коли дійшла до нас приємна вістка, що сотн. Залеський вернувся до свого полку й обняв штабову сотню. Наш старшинський корпус зміцнився, у його молодечий круг дійшов досвідчений старшина.

Під кінець січня ми опустили Словаччину і, перемаршувуючи Австрію, осягнули Словенію. Від першого дня мимаршу із Словаччини аж до кінця війни приходилось в повно у напруженні й витривалості виконувати різні завдання. Після окремих завдань 1.курень 31.полка осягнув місцевість М. Недалеко від неї, на південь, розмістився штаб, а також розташувалася штабова сотня. Сотн. Залеського перенесли до 2-ої сотні. Тут прийшлося мені частіше з ним зустрічатись. В розмовах із старшинами сотник завжди говорив про безвиглидну ситуацію на фронтах та про складне положення нашої Дивізії. Це було в часі, коли всі частини мали ск арати зброю. Треба було бути на все приготованим. В тій цілі ми зв'язалися із штабом 14. партизанської дивізії, проти якої ми властиво воявали. Згідно з планом, сотн. Залеський став тихим командиром полка. Він почав за всяку ціну налашдувати зв'язок з іншими частинами Дивізії. Цим особливо зайнялись о.Л. і хор.С.С. Ненадійно прийшов наказ опустити Словенію. Протягом двох днів безперервного маршу ми наблизились до верхніх ліній фронту. 1-ша сотня нашого куреня негайно зайняла боєві становища. Другого дня пішли її слідами 2-га й 4-та сотні. Сотня сотн. Залеського зайняла ліве крило нашого куреня. Її становища були на схилі гор, частинно в лісі, частинно на відкритому полі.

Німецький фронт ламався на всіх відтинках. Треба було сподіватись такого і на нашому відтинку. Ворог беззастанно за-

спав нас "катюшани" та гранатометами. Стрільці рили лопатами землю, а старшини обходили становища й ходили по відібранні наказів курінного командира. Приходив теж сотн. Залеський. Говорив спокійно, до речі, часом здезервовано підноси́в голос та настоював на своїм. В нього було завжди все в порядку: на ліво й на право йшов зв'язок. Клопці трималися, але як довго?

Ми були вже другий день в окопах. Зі сотень до курінного штабу приходили сумні звіти: про зростаюче число вбитих та ранених. Ніч... Час-від-часу падають крісові стріли або відзивається кулемет. Нараз зривається буря стрілів, яка з-часом міцнішає. Відрізно можна розрізнити крісові й кулеметні стріли та вибухи ручних гранат.

У курінному штабі настирливо задзвонив польовий телефон. "Тут сотник Залеський! На мойому відтинку ворог незначними силами підсунувся під наші окопи й наступає. Перший наступ відбито."

- Чи є страти у вас, пане сотнику? - питаєся.

- Покищо немає жодних!

- Чи треба вам помочи?

- Може обійдеться без неї. Але зате нехай наша артилерія "сипне" кілька стрілів перед мої окопи.

Сіріло. Всюди панувала тиша. Ворог не робив від деякого часу більших наступів. Може сьогодні?..

Біля 8-ої години зачався гураганний вогонь з усієї ворожої тяжкої зброї. Телефонна сполука з другою сотнею перервана. Перші відомості стверджують, що ворог наступає на цілому відтинку. На відтинку другої сотні, де був тягар ворожого наступу, йде з поміччю доведька чота.

До курінного перев'язочного пункту приходять все більше й більше ранених. Нараз громом разить нас вістка, що сотн. Залеський важко ранений. Сотня опинилася без свого командира, залишає становища. Я дістаю наказ зв'язатися з правим крилом і відповідно до ситуації видати накази. По дорозі зустрічаю 4-ох стрільців, які несуть важко раненого сотн. Залеського. Ранений в голову й плечі. Нога, переломана нижче коліна стрільном держиться лише на шкірі. Його очі від надмірного болю набрали дивного виразу.

Незабаром прийшов наказ до відступу. Кілька годин пізніше я стрівуся зі стрільцями 2-ої сотні. Вони сказали мені, що сотн. Залеський помер. Його поховано недалеко ліса у чистому полі. Вони оповіли мені про його останні хвилини на фронті:

"Ворог безперервно обстрілював наші окопи та наступає. Ми лежали та стріляли до наступаючого ворога. Вате сотник бігав по наших становищах та додавав відваги. З початку трохи крився. Та коли ворог все ближче наближався, він забув всю небезпеку і бігав з одного крила сотні на друге та завзивав триматись. І тоді то вибухла недалеко граната й тяжко раненого повалила додола."

Два тижні пізніше командир 1-ого куреня писав до жінки сотн. Залеського: "Ваш муж згинув як герой у бою з ворогом Вашої батьківщини. Нам'ять про нього залишиться між нами назавжди."

Незабаром прийшов лист від його жінки. Вона писала: "...Діти ждуть тебе, а Ти не приїжджавши ані не пішов до нас. Чи Ти ще живеш? Моє серце чує, що Тебе вже більше не побачу..."

Незабаром прийшов ще один лист до сотн. Залеського, але його вже ніхто не важився читати.

+ + + + +

В.Д.

У Вірнію

/Нова збірка В.Ворн/

В передмові автора доник рядків до збірки "У Вірнію" схематично окреслено позитивні сторони молодого поета, як гідного співця т у г н, в і р и й н е н а в и с т и. Там, за браком місця, не вдалося навести кількох зауважень авторові, що радо повньюємо тепер.

В збірці вищено поему "Розполовинені серця" /стр.59-70/. Здається, це перша спроба автора скласти поетичний твір більшої форми. Це — позитивний факт. Хвилююче є надто сконденсований зміст й поверховий психологізм образів. Автор наче стримує свою буйну фантазію. Трапляються тяжкі до виголошення артикуляційні менти /нпр.: ... "співав в гілках пісень сумних" — стр. 60, або ... "не принісу у грудях цих коханих" — стр. 61, ... "вже знаю... Все вже, все вже знаю" — стр. 66 та ін./.

Невдані рими /нпр. "Комині" з цілком чужим словом "спіши" — стр. 62/ та однозначні поняття /нпр. ... "поладив батоги і кнути" — стр.62/. Не обійшлося і без невдалих порівнянь /нпр. ... "Ожила. Очі в б и в ш и в нього" — стр.66/.

Крім поодиноких віршів /нпр. "По чужині іду" — стр. 95/ з мотивів особистої лірики, цей цикл лишається найслабшим і в цій збірці. В зазначеному — положення врятовує вдале поєднання образу чужини з особистим чуттям, що надає творові лірико-патріотичної закраски.

В збірці трапляються поодинокі б е з з м і с т о в н і віршування з сумнівними порівняннями, нпр:

"По тих полях пливу у снах душею,
В думках над ними висну в сонні дні
Передзвін трав, вчпившись за шю,
Так тепло в очі дивиться мені".
/ "Кругом табору",
стр. 7/.

або:

"Така ніч, така місячна ніч,
Як і тисяча літ ще назад,
Так погідно на серці мені,
Так солодко думить виноград..."
/ "Така ніч" стр.83/

так само недоречно поетизоване застосування образу сича, звідсиля і брак змісту:

"Добра ніч, дівчино! Добра ніч...
Сни спокійно, ластівко моя!
Зараз пісню заспіває сич
І присниться степ... дуги... поля..."
/ "Добра ніч" стр.84/

Авторові слід уникати переміщення рим за рахунок змалювання образу. Ця мета досягається поетом, але руйнується загальний ритм поезії /нпр. "Ніч над табором" — стр. 42/. В цьому вірші останні три рядки римується не як перша з третьою, як попередні, а як друга з третьою...

Дуже коротко примітки до мови... Навіщо автор зловживає цілком чужим словом "вітчизна" або "вітчина" /московські — "отчизна" й "вотчина"/. Коли ще можна крімритися з другим, як словом старим, то застосування першого / бодай згадаємо підсоветську поезію! — неприємно вражає.

Так само застосовуються чужі слова або неправильні форми від слів: с н и в /форма від "спати" — стр. 1/, с г и в /від "пити" — стр.23/, о у д ь б а /стр. 22/, п а р о в о з и /стр.23/, ц і л у і /стр.33/, в п е р е д і /стр. 32/, ч е й /стр.50/, о д в і т /стр.60/, з а д у с я т ь /стр.61/, р у к о в о д я т ь с я /стр.63/, ж а д н и й /автор розуміє ката з жадою крові, а виходить н і я к и й — стр.64/, п а х о м /автор розуміє смерід або запах, а не медичний термін п а х — стр.81/ і таке інше.

Часом автор вживає неправильних наголосень, нпр.: канві' /а не канві — стр.13/, замкк' /а не замки — стр.49/, стрібав /а не стрібав — стр.60/, тайзі' /а не тайзі — стр.63/ і т.ін.

Такі дрібні зауваження не осхивля, а звичайного читача при першій знайомстві з другою збіркою Б. Вори — "У вирію". Сподіємось, що автор надалі візьме під увагу ці товариські зауваги.

Дусько

НЕ ПРИЙШЛА ГОРА ДО МАГОМЕДА...

Бути в Італії, а не бачити Венеції, Неаполю з його Везувієм і Помпеями, Вічного Міста з Папою й Медіолянню із Ля-Скалар — це значить — не бачити нічого. Ми — хвала Богу — і у Венеції були /коби не під ніч згадувати ото Местро на болоті/, і у Римі багатьом доводилось бувати, про Неаполь то нам наші хористи найкраще розказати можуть, а от Медіолян якось наш брат омивав, хоч побувати у Ля-Скалі не одного кортіло. Одинок хіба проф. Монцібович ухитрився тамтуди заскочити — та чи був і у опері — не відомо, бо й зорі про це мовчать.

Та щастя все з відважними. Не можливо нам до Медіолян, то Медіолян до нас приїхав. Не Медіолян, а Ля-Скаля. Не Ля-Скаля, а одна людина із Ля-Скалі. Коротко — співак, ще й до того наш земляк.

Мрією кожного співака є поїхати на медіолянську сцену. І не багато з-поміж українців це щастя осягнути. Лиш Менцінському та Голинському усміхнулася доля, а ще їхніми слідами зпертою п'ятилітньою працею над собою відкрив собі доступ до Ля-Скалі п. Володимир Баранський із Чортківщини. Львів — Відень були для нього лиш етапами. Врешті степендія у.д. Комітету в Римі уможливила йому продовжати музичні студії в Медіолянні. Із 952 студентів-конкурсантів лиш вісьмома вдається проскочити на практику до Ля-Скалі. Між тими вісьмома є п. Баранський — баритон із широким діапазоном та героїчним тембром. І хоч йому вже усміхались заграничні зобов'язання — він все таки рішив залишитись в Медіолянні, що напевно вийде на користь нашому надійному співакові.

Саме на Великодні Свята приїхав до нас п. Баранський. І хоча наша сцена не така багата, як у Медіолянні, і зала не така акустична, а й акомпанімент нашої малої симфонічної оркестри ще залишає багато до бажання — він погодився дати два концерти у нашому таборі чим дав нам змогу хоч на хвилиночку перенестися до... Медіолянну, за що щира

йому наша дяка та найщиріші побажання „на шляху до зір“.

Українського
ЖИТТЯ

+++ В американській полосі Німеччини відбулася 17.березня ц.р. сесія в Відділом Інформації Центрального Представництва Української Еміграції конференції ліценціатів та начальних редакторів української преси в американській полосі. Преса зобов'язалася до позитивної співпраці з Відділом Інформації ЦРУЕ, в політичній публіцистиці керуватися широко сприйнятими громадянськими інтересами, зберігати толеранцію щодо своїх політичних противників, не містити матеріалів, що могли б послужити ворогом як аргумент проти нас самих та матеріалів, що могли б пошкодити загальноукраїнській справі і вільно-державницьким змаганням. Зате українська преса міститиме матеріали що підкреслюватимуть соборність і єдність інтересів українських емігрантів, без уваги на їхні політичні чи релігійні переконання.

+++ З варшавської преси довідуємося, що на політичному процесі, який відбувся в лютому перед військовим судом в Люблині, підсудні, члени підпільної організації ВіН, виявили деякі цікаві подробиці про співпрацю з УПА. За посередництвом обвинуваченої Курнатовської, англійський журналіст Сельбі навізав контакт з ВіН і УПА та був на перегляді відділів „Молота“ і „Сліпого“ в місцевості Владзін. Ці частини мали зі собою навіть протипанцерні гармати. Після поїзду до Варшави, Сельбі просив керівника, перекласти на німецьку мову українську нелегальну пресу, яку дістав від представників УПА.

+++ Московське радіо перетало зміст вступів на конференції в Москві. Молотов в довгій промові закинув, що західні союзники утримують в Німеччині побіч дру-гих фашистських формацій і

"бандерівських терористів". Бє-
він відповів, що названі Моло-
товом "терористичні формації"
не-німецької національності, це
переміщені особи, й англійський
уряд у ніякому випадку не може
погодитись на їх примусову ре-
патріацію.

+++ В князівській державі, кня-
зівстві Ліхтенштайн, перебуває
гурт українських скитальців.
Майже всі вони розміщені в та-
борі інтернованих в місцевості
Шаан. За дозволом влади оснува-
ли українці свою Українську
Громаду в Ліхтенштайні, що на-
лічує покищо 20-ть членів.

+++ Український учений, проф.
Хронов винайшов новий технічний
спосіб автогенного різання і
споквання під водою. Цей винахід
значно вдоконить добування затоп-
лених кораблів і зірваних мостів,
як також ремонт кораблів
на воді.

+++ В півднях університету в
Кенігсбергу знайдено частину екс-
понатів музею Т. Шевченка, виве-
зених німцями з Києва. Це голов-
но архівний матеріал зв'язаний
з життям і творчістю Т. Шевченка
та копії його малюнків.

+++ З Відня повідомляють, що
один тамонний театр готує
до постанови в німецькій мові
драму "Ой не ходи Грицю", в
цілком новому оформленні.

+++ Український Оперний Ан-
самбль в Мюнхені ставить з ве-
ликим успіхом оперу Пуччіні
"Тоска".

+++ Американська преса подає,
що вперше в історії Колумбій-
ського Університету викладаєть-
ся там українську літературу.
Викладає відомий знавець укра-
їнської мови, автор "Українсь-
кої літератури" та перекладів
поем Шевченка, проф. А. Манінг.

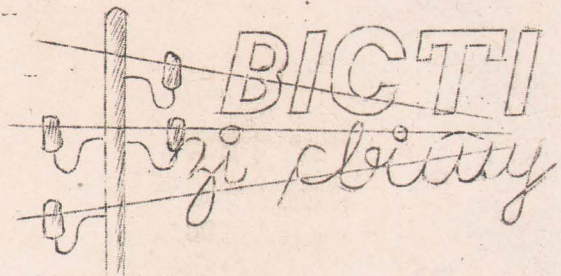
+++ Відомий драматург Ерій Ко-
сач відвідав в Автсбургу для
акторського ансамблю керованого
В. Блавацьким і для запрошених
гостей свою нову п'єсу "Юдит
і Ерій". В. Блавацький має на-
мір включити цей новий твір Ко-
сача до репертуару свого теат-
ру. Всі присутні висказалися з
признанням про твір.

+++ В Святошині, передмісті
Києва, відбудовано фабрику пре-

парату "Нітрагін". Цей препарат
/бактерійна шпилька/ в кількості
пів літра заступає 40 тонн гною
та служить для укормлення бобови-
ростин. Колгоспи хитомітрської і
київської областей мають удобри-
ти в цьому році 150000 гектарів
цим препаратом.

+++ "Ізвестія" повідомляють, що
в Києві будеється перша в Укра-
їні друкарня колірового друку.
Вона буде виготовляти щороку 50
мільйонів штук плакатів, портре-
тів та географічних мап.

+++ З обласних центрів Західної
України найвищі політично-адмі-
ністративні пости обсажені вій-
ськовиками. Першим секретарем
львівського облпарткому є ген.
Грушецький. Нафтовий басейн, а
з ним і ціла дрогобицька область
є під особливим опіком МВС /те-
перішнє НКВД/, на чолі якого сто-
їть ген.майор Сабуров.

+++ Льондон 18.4. На засідан-
ні Ради Безпеки делегати Фран-
ції і Великої Британії висловили
свої погляди на справу помочі
для Греції і Туреччини. Французь-
кий делегат Гароді заважив, що
Рада Безпеки повинна вмішуват-
ися в ту справу. Було б лише
побажанням, щоб Рада Безпеки була
інформована про хід помочі. Фран-
ція помагає проєкт ЗМНА про за-
ддання на Балканах комісії до
часу, коли Рада Безпеки обгово-
рить звіт комісії, яка прові-
рвала ситуацію на Балканах.

Бритійський делегат, Кадоген,
сказав, що ніколи не погодиться
на проєкт ССРС, згідно з яким
Рада Безпеки мала б контролювати
поміч для Греції та Туреччини.
Він пригадав, що свого часу ССРС
помагав і ще дальше помагає Юго-
славії, Болгарії та Польщі, і за-
питав, чому ССРС не звертався
тоді до Ради Безпеки і не віддав
цієї допомоги під нагляд Ради
Безпеки.

Делегат Колумбії вніс внесок
створення сталої комісії на Бал-
канах. До комісії повинні нале-

жати представники чотирьох великодержав та крім того трьох представників інших держав - членів ООН.

+++ В слідувачому тижні виїжджає до Англії з Гамбурга перший транспорт з передбачених 100000 скитальців, які до кінця того року повинні бути zatrudнені в Англії. Це відноситься переважно до скитальців українського та балтійського походження. Вони будуть zatrudнені в копальнях, сталевій, цегольній та текстильній індустрії.

+++ З Варшави повідомляють, що внаслідок проголошеної недавно амністії піддалося дотепер 36000 членів підпольних організацій. З тюрем випущено 25000 в'язнів. Час тривання амністії продовжено на один тиждень.

+++ На конференції в Москві австрійський міністр, др. Грубер, відповідав сьогодні на домагання Югославії в справі призначення для неї Каринтії, частини Штирії та 37,5 міл. (унтів шт. відшкодувань. Він сказав, що Австрія повинна бути трактована, як жертва гітлерівської агресії, що зрештою признали великодержави на московській конференції в 1948 р. Натомість Югославія а також Чехословаччина стоять на становищі, що Австрію треба трактувати як ворожу державу в повному того слова розумінні.

Заступники міністрів досягли сьогодні порозуміння відносно виселення з Австрії німецьких горожан. Кореспондент "Таймс" - у повідомляє, що конференція скінчиться в найближчі дні не досягнувши ніякого порозуміння.

+++ Промовляючи вчора, Вінстон Черчіль торкнувся промови бурного міністра торгівлі США, Воллеса. Черчіль сказав, що він тримається засади, що коли промовляє поза кордонами своєї держави, то не виступає ніколи проти свого народу і не може зрозуміти людей, які виступають поза межами своєї держави проти політики її уряду. Черчіль сказав далі, що немає сумніву, що закордонна політика США і Великої Британії будуть іти спільними шляхами. Відносини Великої Британії
Реддагує: Колегія

до Світового Союзу повинні бути приязні, але та приязнь не повинна походити з почуття слабості, а повинна опиратися на потуги власної сили.

+++ В Лондоні повідомлено офіційно про деякі зміни в обсаді міністерств. Дотеперішній міністр для справ Німеччини та Австрії уступив, перебираючи становище міністра пенсій. На місце міністра Гайнда призначено лорда Пекінгена, який дотепер був підсекретарем в міністерстві війни. Міністерство для справ Німеччини буде відтепер підпорядковане міністерству закордонних справ, а не як дотепер, міністерству війни. Тимчасим міністер Бевін буде відповідальний в загальному за справи зв'язані з Німеччиною.

+++ З горючого Тексас Сіті висакувано дотепер все населення за винятком робітників кількох важливіх фабрик. В місті проголошено виїмковий стан.

+++ Сьогодні в 11-ій годині передполуднем висаджено військові споруди на острові Гельголанд. До цього вийшло 7000 тонн вибухових матеріалів. Укріплення на Гельголанді були під час війни більше разів безуспішно бомбардовані альянтськими літаками.

В Парижі, Лондоні та інших європейських містах занотовано з цієї причини трясення землі. Експерти твердять, що вибух був лише на половину слабший, як вибух атомової бомби в атолю Бікіні.

+++ Біля Тель Авіву британське військово-авто наїхало на міну. При вибуху було ранених 2-ох старшин поліції.

Х Р О Н І К А

14.4. Театр: Премієра "Украдене щастя". По закінченні, командант, май. Яськевич вручив членам ансамблю пропам'ятні грамоти та висказав признання за дотеперішній мистецький труд.

16.4. Концерт з участю соліста, п. Баранського, елева медіолянської музичної академії.

17.4. Кіно: "Полружжя із сміхаті"

19.4. Оголошено, що можна висилати до всіх полос Німеччини пакунки з цивільним одягом для рідн

Видає: Культ.-Сос. Відділ